

Søren P. Larsen: Det ærede Medlem Hr. Vesterager mener ikke, at de Ændringer, som er gennemført, betyder nogen Lettelse. Deroverfor kan jeg sætte det, som det ærede Medlem Hr. A. C. Mortensen fremførte, at han ikke betragter det, som er sket i Landstinget, som nogen Forbedring. Men en Ting maa staa fast, og det er, at der maa have været et sagligt Grundlag for de tre Partier, som har Magten i det andet høje Ting, naar de er gaaet med til at gennemføre dette Forslag og har fraveget deres Princip; for at det skulde være af Kærlighed til os og vort Parti, tror jeg ikke paa; ja, man skal jo høre meget, umuligt er det ikke, men jeg tror nu ikke paa det. Selvfølgelig maa det have været et sagligt Grundlag for en Revision af det saglige Moment i Spørgsmaalet om Læreruddannelsen, der har været afgørende for de tre Partier til at forlade deres oprindelige Grundlag og gaa ind i en Forhandling, hvorved de har vist Imødekommenhed ikke overfor os, men overfor den jævne Befolkning, som derved faar lettere Adgang for deres Børn til Seminarierne. Nu er der Mulighed for, at de, der ingen Eksamen har, kan efter et Aars Forberedelse komme ind paa et Seminarium. Jeg tror ikke, der er mange ærede Medlemmer, som er tilbøjelige til at tro, at det kunde lade sig gøre efter Lovforslaget i den Affattelse, det havde, da det forlod Folketinget.

Undervisningsministeren (Borgbjerg): Idet jeg, ogsaa i Henhold til den højtærede Formands Udtalelse, kan henholde mig til, hvad jeg sagde oppe i det andet høje Ting ved dette Lovforslags anden Behandling, hvor jeg gjorde Rede for min Stilling til Ændringerne og til Lovforslaget i dets Helhed, som det da forelaa, skal jeg nøjes med — men det er ogsaa mere end tilstrækkeligt — at slutte mig af mit hele Hjerte til de varme Ønsker, der er fremsat fra alle Sider her i Tinget, om en lykkelig Gennemførelse ude i Livet af dette betydningsfulde Lovforslag til Gavn for vor Folkeskole og dermed til Ære og Gavn for hele vort Folk.

Svend Nielsen: Som Lovforslaget nu foreligger med alle Partiers Tilslutning i Landstinget og efter Ordførernes Udtalelser her i Folketinget, er det en given Sag, at det bliver ophøjet til Lov. Det kan ikke forhindres, og for saa vidt vil de Bemærkninger, jeg ønsker at gøre, være uden Virkning. Naar jeg alligevel har bedt om Ordet, er det, fordi jeg gerne vil have Lov til at begrunde min Stilling ved Afstemningen.

Jeg vil da sige, at jeg har altid anset det for noget meget vigtigt og væsentligt, at vi her i Landet ved Siden af Statsseminarierne gav Plads for private Seminarier, det vil sige Seminarier, som, foruden at give deres Elever den nødvendige Kundskabsmængde og pædagogiske Uddannelse til at bestride Pladser som Lærere i Folkeskolen, tillige var frit stillede med Hensyn til, hvilken kulturel og aandelig Vejledning og Paavirkning de i øvrigt vilde give deres Elever. Saaledes har det heldigvis været hidtil efter Seminarieloven af 1894. Det sørgede den Rigsdag, som gennemførte denne Seminarielov, for. Men naar nu det foreliggende Lovforslag er gennemført, har de enkelte Seminarieforstandere ikke længere Sikkerhed for at være fri og uafhængige i den Henseende. I den nugældende Seminarielov af 1894 staaar der, at Ministeren skal godkende Lærertallet; der staaar udtrykkelig „Tallet“. I det foreliggende Lovforslag staaar der derimod, at Undervisningsministeren skal godkende Forstanderen. Der er en overordentlig stor, efter min Opfattelse himmelvid, Forskel paa de to Standpunkter. Den ene Bestemmelse sikrer Plads for det private Initiativ og Opfattelse, men de nye Bestemmelser sikrer Plads for ministeriel Indflydelse og Vilkaarlighed. Den første Bestemmelse tager Sigte paa at sikre, at der er et tilstrækkeligt Antal Lærere til at give Eleverne en fyldestgørende faglig Uddannelse, men Bestemmelsen i Lovforslaget her, som gaar ud paa, at Ministeren skal godkende Forstanderen som skikket til Gerningen, giver Ministeren en Magt og Myndighed, som fuldkommen berøver Privatseminarieforstanderne den frie, uafhængige Stilling, de hidtil har haft overfor Undervisningsministeren. Jeg ved selvfølgelig ikke, hvilken Maalestok den nuværende Undervisningsminister eller en kommende Minister kan finde paa at anvende, naar en Forstander for et Privatseminarium skal udpeges eller godkendes, og det er der heller ingen andre, der ved, for det staaar der intet som helst om i Lovforslaget. Men jeg har da før hørt noget om, at en Socialdemokrat kan finde paa at stille mærkelige Spørgsmaal til Folk, der ønsker at opnaa et eller andet, og jeg for min Part ønsker nu ikke, at Statens regulerende og dirigerende Haand skal have Magt til at paatvinge alle Seminarier her i Landet et bestemt Præg, det være sig af politisk, aandelig eller maaske af uandelig Beskaffenhed.

Nu kan man naturligvis forsøge paa at trøste sig med — og det ved jeg, der er nogle, der gør —, at Undervisningsministeren